

အမ္မား
စပါးလုံး
တောက်သူများ
ရသဆောင်းပါးများ

ပိုက်သူ

စိုက်သူ
အမှားစပါးလုံး ကောက်သူများ
ရသ စာစုများ

ဝါသနာအရ စာဖတ်ခြင်း၊ စာရေးခြင်းတွေ လုပ်နေပေမဲ့ အားနည်းချက်တွေ အများကြီးနဲ့ နေ့စဉ် သင်ယူနေရပါတယ်။ ငယ်စဉ် ကျောင်းသားဘဝကတည်းက ကဗျာဖတ်ခြင်း၊ ကဗျာရေးခြင်းကို ပိုမိုခုံမင် နှစ်ခြိုက်မိပါတယ်။ အသက်ကြီးလာတော့ ခရစ်ယာန်ဘာသာရေး ဓမ္မကဗျာ၊ စာပေတွေ ရေးသားရင်း ဘဝကို ပုံမှန်ဖြတ်သန်းခဲ့ပါတယ်။ စာရေးဆရာအစွဲ မရှိဘဲ စာအားလုံးကို ဖတ်၊ မှတ်၊ သင်ယူတတ်တဲ့ ကျွန်တော့်အတွက် စာတွေ အားလုံးက ကောင်းသော မိတ်ဆွေတွေပါ။ အဲဒီမိတ်ဆွေတွေနဲ့ စကားပြောပြီးတိုင်း တွေးစရာတွေ တစ်ပုံကြီး၊ ရေးစရာတွေအများကြီး ကျန်ခဲ့သလို နေ့စဉ်ဘဝ ရှင်သန်မှုထဲမှာလည်း တွေ့ကြုံခံစားရတဲ့ အရာလေးတွေက ရသအဖြစ် ရှိနေတတ်ပြန်ပါတယ်။ ဒါတွေကိုစုစည်းပြီး မပြည့်စုံသော်လည်း ကိုယ်စွမ်းရှိသ လောက်၊ ဉာဏ်စွမ်းရှိသလောက် ရေးသားတင်ပြရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ မှား ယွင်းမှု၊ မစုံလင်မှု ရှိခဲ့ရင်လည်း မငြိုငြင်ဖို့ ကြိုတင်တောင်းပန်ချင်ပါတယ်။

စာအုပ်မျက်နှာဖုံး ဒီဇိုင်းကို ညီအစ်ကိုမေတ္တာနဲ့ စေတနာသက်သက် ကူညီရေးဆွဲပေးခဲ့တဲ့ ကိုဂျို (graphic dzai: jonathan) ကို အထူးကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ စာလုံးပေါင်း သတ်ပုံတွေကို ကူညီစစ်ဆေး တည်းဖြတ်ပေးသော သူငယ်ချင်း ကျော်သူဇင်(မိုင်းဖြတ်) ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ အထူး

သဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိပေးသော HOPE Publishing ရဲ့ကူညီပံ့ပိုးမှု ကို
လည်း ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ စာဖတ်သူများလည်း မေတ္တာပါလျက် စိတ်
နှလုံးအားဖြင့် ဖတ်ရှုဝေဖန် အကြံပြုကြဖို့ တိုက်တွန်း နှိုးဆော်အပ်ပါတယ်။

စိုက်သူ

ခေါင်းဆောင်ဆိုတာ

"ကျွန်တော်က တောသားဗျ။ ရွာမှာ လယ်ကွင်းပြင်နဲ့ နွား၊ မိုးရေနဲ့ ဖား၊ ငါး ကြားထဲ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရတာ။ အတန်းပညာဆိုလည်း ရှစ်တန်းနဲ့ ကျောင်းထွက်ခဲ့တာ။ ကျွန်တော်တို့ရွာမှာ ကျောင်းတက်ရတာ မလွယ်ပါဘူး ဗျာ။ မိုးတွင်းဆို ပိုဆိုး။ ဒါကြောင့် ရန်ကုန်တက်လာပြီး အလုပ်လုပ်တာ ပေါ့။ ကျွန်တော်က လူတစ်မျိုးဗျ။ သူများနောက်လိုက်တဲ့ ထုံအအ နောက်လိုက် မဖြစ်ချင်ဘူး။ နောက်လိုက်ဖြစ်ရင်တောင် နောက်လိုက် ကောင်းပဲ ဖြစ်ချင်တယ်။ ပြီးတော့ ပေါချောင်ချောင် ခေါင်းဆောင်လည်း မ ဖြစ်ချင်ဘူး။ ခေါင်း ဆောင်ကောင်းပဲ ဖြစ်ချင်တယ်။"

ဒါဟာ ပန်းရန်ဆရာတစ်ယောက်က ကျွန်တော့်ကို ပြောတဲ့စကား ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းဆောက်တဲ့အခါ ပန်းရန်ဆရာ ရှာရပါတယ်။ ရန်ကုန်မြို့မှာ ပန်းရန်ဆရာတွေပေါပါတယ်။ ရှာဖို့လည်း အင်မတန် လွယ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကောင်းသော ပန်းရန်ဆရာကိုတော့ ရှာဖို့ခက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းမဆောက်ခင် အချိန်အတော်ကြာကြာ ကောင်းသော ဆောက်လုပ် ရေးသမားတွေ ကြိုးစားရှာဖွေရတယ်။ တစ်ဖွဲ့ပြီးတစ်ဖွဲ့လည်း လာတွေ့ကြတယ်။ နောက်ဆုံး အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ရခဲ့တယ်ဆိုပါတော့။ အလုပ်စတဲ့ နေ့ကစပြီး သူတို့နဲ့အတူတူ ကျွန်တော်အမြဲလို အနီးကပ်ရှိခဲ့တယ်။ ခေါင်းဆောင်ပန်းရန်ဆရာရဲ့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်နဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာကို ကျွန်တော်အကဲခတ်မိတယ်။ သူနဲ့လည်း အချိန်တိုတိုအတွင်းမှာ ပိုရင်းနှီး သွားခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တွေ့ဖူးတဲ့ တခြားခေါင်းဆောင် ပန်းရန်ဆရာတွေ

က ပါးစပ်ကနေခိုင်းတာ အတော်များ တယ်။ ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ ဝင်လုပ်
တာ နည်းတယ်။ အောက်လက်ငယ်သား တွေကိုလည်း ခွေး၊ နွား၊ ကျွဲတွေ
ကို ဆက်ဆံသလို အမြဲဆဲဆို ကြိမ်းမောင်းနေတဲ့ အလုပ်သမားခေါင်းဆောင်
တွေလည်း တွေ့ဖူးတယ်။ ဒီပန်းရန်ဆရာက တော့ အဲဒီလို မဟုတ်ဘူး။ သူ
ကိုယ်တိုင် မြေတူးချိန်ဝင်တူးတယ်။ အုတ်စီချိန် ဝင်စီတယ်။
အောက်ခြေသိမ်းကအစ အရေးကြီးတဲ့အပိုင်းအထိ သူဝင်လုပ် နေတာကို
တွေ့ရတယ်။

ပျော်ပျော်ပါးပါး စလိုက် နောက်လိုက်နဲ့။ ကိုယ်ပြောတာ သူနား ထောင်၊
သူပြောတာ ကိုယ်နားထောင်နဲ့ အပြန်အလှန် အပေးအယူညီစွာ ဆက်ဆံနေ
ကြတာတွေ့ရတယ်။ သူတပည့်တွေကိုလည်း ဘာအလုပ်ပဲလုပ်လုပ်
စေတနာထားလုပ်ဖို့၊ တစ်ခါစားဉာဏ်နဲ့ ပြီးစလွယ်မလုပ်ဖို့ ပြောဆိုနေသံ
လည်း ခဏခဏကြားရတယ်။ အနေအထိုင်၊ အပြောအဆို၊ အမူအရာက
အစ၊ ထား ရှိရမယ့် စိတ်နှလုံးသဘောထားမှအဆုံး အမြဲပြောဆို သွန်သင်
ဆုံးမပြီး တွဲခေါ် နေတာကို တွေ့ရတယ်။ တကယ်တော့ ပန်းရန်ဆရာကို သူ
လူတွေချစ်ခင် လေးစားပြီး စကားနားထောင်နေတာက သူ့အာဏာကြောင့်
မဟုတ်ဘူး။ သူ့ရာထူးကြောင့်လည်း မဟုတ်ဘူး။ သူခိုင်းတာလုပ်ပြီး သူပေး
တဲ့ငွေယူနေလို့လည်း မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ကျွန်တော်ကိုယ်တွေ့
သဘောပေါက်သွားတယ်။ ပန်းရန်ဆရာ အခုလို အတွေးအခေါ်၊ အခုလိုဘ
ဝ၊ အခုလို နေ့စား ဘဝကနေ ပန်းရန်ဆရာ တစ်ယောက်အဖြစ် ရပ်တည်
နေထိုင်နိုင်တာက သူ့ဆရာကြောင့်လို့ ပြောပြတယ်။ သူ့ဆရာရဲ့ဦးဆောင်မှု၊
လမ်းပြမှု၊ သွန်သင်မှု တွေကို နားထောင်ခံယူခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်တယ်လို့ သူ
ဝန်ခံတယ်။ အံ့ဩ စရာ ကောင်းတာက အဆောက်အဦပြီးတဲ့အထိ ပျော်
ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ ဖျားနာခြင်းကင်းစွာ လုပ်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီအကြောင်းအရာ

တွေ အားလုံးက ကျွန်တော့်ရင်ကို ထိမိစေပါတယ်။ နေရာဒေသတိုင်းမှာ လူမျိုးမရွေး ဘာသာမရွေးဟာ နေ့စဉ်သင်ယူရမယ့်အရာတွေ များစွာရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခံယူချင်သူနဲ့ မခံယူချင်သူ၊ သင်ယူချင်သောသူနဲ့ မသင်ယူတတ်တဲ့သူ ဒါပဲ ကွာပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးက တစ်နေရာမဟုတ် တစ်နေရာမှာ ခေါင်းဆောင်ဖြစ် လိုက်၊ နောက်လိုက်ဖြစ်လိုက်နဲ့ အသက်ရှင်ကြရပါတယ်။ အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ လား၊ ရပ်ကွက်ထဲမှာလား၊ ကျောင်းအားကစား အဖွဲ့မှာလား၊ ပရဟိတအဖွဲ့ မှာလား၊ ဘုရားကျောင်းတွေထဲမှာလား။ နောက်ဆုံး ကိုယ့်အိမ်ထောင်မိသားစု ထဲမှာလား စသည်ဖြင့် ခေါင်းဆောင် (သို့မဟုတ်) နောက်လိုက်အဖြစ် ရပ် တည် နေကြရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တွေ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်နေချိန်မှာ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေ ဖြစ်ကြရဲ့လား။ နောက်လိုက်ဖြစ်နေချိန်မှာရော၊ နောက် လိုက်ကောင်းတွေ ဖြစ်ကြရဲ့လားဆိုတာ ဆင်ခြင်စရာဖြစ်ပါတယ်။ ပန်းရန်ဆရာက "နောက်လိုက် မဖြစ်ချင်ဘူး။ နောက်လိုက်ကောင်းပဲ ဖြစ်ချင်တယ်။ ခေါင်းဆောင်မဖြစ်ချင်ဘူး။ ခေါင်းဆောင်ကောင်းပဲ ဖြစ်ချင်တယ်"။ လို့ ပြောတာကို သေချာစဉ်းစားကြည့်ရင် အဓိပ္ပာယ်ရှိပါတယ်။ ခေါင်းဆောင်ကောင်းဆိုတာ ရာထူးရှိလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ခေါင်းဆောင်ကောင်း ဆိုတာ အာဏာရလို့လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ စီနီယာကျလို့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်နေသူတွေ ကျွန်တော်တို့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ တစ်ပုံကြီးရှိပါတယ်။ လေးစားထိုက်တဲ့ ဦးဆောင်မှုတွေနဲ့ ဂုဏ်ယူ ထိုက်တဲ့စိတ်ဓာတ်၊ အပြောအဆို၊ လုပ်ရပ်တွေ မရှိဘဲနဲ့ နေရာကြောင့်သာ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်နေရင်တော့ နောက်လိုက်ကောင်းတွေ ရဖို့ ခက်ပါတယ်။

ခေါင်းဆောင်ရဲ့ စိတ်ဓာတ်၊ ခေါင်းဆောင်ရဲ့ အပြောအဆို၊ ခေါင်းဆောင်ရဲ့ လုပ်ရပ်ဆိုတာ သတ်သတ်ရှိပါတယ်။ အိမ်ထောင်ဦးစီးက အိမ်ထောင်မှာ

ခေါင်းဆောင်ပဲ။ သမ္မတက သူတိုင်းပြည်မှာ ခေါင်းဆောင်ပဲ။ သူတို့နှစ်
ယောက်ဆုံတော့ ဘယ်သူက နောက်လိုက်၊ ဘယ်သူက ခေါင်းဆောင် လဲ။
ရွာသူကြီးနဲ့ မြို့ပိုင်လည်း ထိုနည်းတူပဲ။ ရွာမှာ ရွာအပြောအဆို၊ ရွာ
စိတ်ဓာတ်၊ ရွာလုပ်ရပ်တွေ ရှိသလို မြို့မှာ မြို့စိတ်ဓာတ်၊ မြို့အပြောအဆို၊ မြို့
လုပ်ရပ်တွေ ရှိတယ်။ စိတ်ဆိုးတာချင်း အတူတူ သမ္မတနဲ့ရွာသူကြီး
အပြောအဆို အမူအရာကွာတယ်။ စိတ်ဆိုးလို့ပြောတာတောင် သမ္မတက
သူနဲ့ကိုက်ညီတဲ့ အနေအထိုင်၊ အပြောအဆို၊ အတွေးအခေါ်၊ စဉ်းစားပုံတွေ
အားဖြင့် နေထိုင် အသက်ရှင် ကျင့်ကြံပြုမူရပါတယ်။ တစ်နေ့မှာ ရွာတစ်ရွာ
သွားတော့ ဦးဆောင်တဲ့ ရွာလူကြီးနဲ့ ရွာသူရွာသားတွေက ကြိုဆိုပြီး မိတ်ဖွဲ့
ကြတယ်။ တစ်ရွာလုံးက သူတို့ရွာလူကြီးကို သိပ်ချစ်ကြတယ်။ ရွာလူကြီးက
ချစ်စရာ ကောင်းလို့၊ အပြောကောင်းလို့၊ ရုပ်ချောလို့၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ကြွယ်ဝ
ပြည့်စုံနေ လို့၊ အတန်းပညာ ရာထူးဂုဏ်ရှိန်ကြီးမားလို့ သူတို့တွေ ချစ်ကြ
တာမဟုတ်ဘူး။ အတန်းပညာက ဘာမှမရှိဘူး။ လူ့အနေနဲ့ စီရင်ဆုံးဖြတ်
ရင် ချစ်စရာကောင်း တဲ့လက္ခဏာမတွေ့ရဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူက သိပ်ရိုးသား
တယ်။ ဘုရားတရားနဲ့ လူရှေ့မှာ ရိုးသားစွာ နေထိုင်ပြောဆိုပြီး အသက်ရှင်
တယ်။ မသိတာကို သိ သယောင်မလုပ်ဘူး။ မရှိတာကို ရှိသယောင်မလုပ်
ဘူး။ ပွင့်လင်းစွာ နှိမ့်ချ တတ်တယ်။ ရိုးသားစွာ ဝန်ခံတတ်တယ်။
ရွာသူရွာသားတွေကို မာယာတွေ၊ ဟန်ဆောင်အပြုံးတွေနဲ့ မဆက်ဆံဘူး။
နှလုံးသားတစ်ခုလုံးနဲ့ ခံစားပြီး ခြေဆုပ်လက်နယ် ပြုစုကျွေးမွေး ဂရုစိုက်
ပြီး ကိုယ့်သားသမီးအရင်းတွေကဲ့သို့ စောင့်ရှောက်တယ်။ လူတွေ လိုနေတာ
ငွေကြေးမဟုတ်ဘူး။ လူတွေ လိုနေတာ အမိန့်တွေ၊ အာဏာတွေ၊ ပကာသန
တွေ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ရွာလူကြီး ဉာဏ် ပညာရထားတယ်။ ရွာသူရွာသား
တွေ လိုနေတာ နှလုံးသားနဲ့ရင်းပြီး ပြောတဲ့စကား၊ နှလုံးသားထဲက လာတဲ့

မေတ္တာစစ်၊ နှလုံးသားနဲ့ ခံစားပြီးမှလုပ်တဲ့ လုပ်ရပ်တွေကိုသာ သူတို့ ဆာငတ်နေကြတာ ဖြစ်တယ်။ အားလုံးက သူ့ရဲ့ ဦးဆောင်မှုနောက်မှာ ကောင်းသော နောက်လိုက်ကောင်းတွေ အဖြစ် နေထိုင် အသက်ရှင်ကြ တယ်။ သူတို့ ခေါင်းဆောင်ဟာ သူတို့ကို ဘယ်တော့မှ မဟုတ် တာ မလုပ် ဘူးလို့ စိတ်ချယုံကြည်ထားတယ်။ ဒါကိုသိတဲ့ခေါင်းဆောင်နဲ့ ဒါကို တန်ဖိုး ထားတဲ့ နောက်လိုက်က တကယ့်ကို ခေါင်းဆောင်ကောင်း၊ နောက်လိုက် ကောင်းတွေ ဖြစ်နေမှာပါ။

ခေါင်းဆောင်နဲ့ နောက်လိုက်မှာလည်း အနည်းနဲ့အများ ပြဿနာ တွေရှိ နိုင်ပါတယ်။ ထားရှိတဲ့ စိတ်နေသဘောထားနဲ့ ပြုမူဆက်ဆံနေတဲ့ အမူအရာ တွေက ခေါင်းဆောင်ကောင်း ဟုတ်လား၊ မဟုတ်ဘူးလား။ နောက်လိုက် ကောင်း ဟုတ်လား၊ မဟုတ်ဘူးလားဆိုတာ ဖော်ပြနေပါတယ်။ ခေါင်းဆောင်မှု ဆိုတာ စကားလုံးတွေထက် ပိုပါတယ်။ ခေါင်းဆောင် ကောင်း ဆိုတာလည်း စကားလုံးတွေနဲ့ ဦးဆောင်ခြင်းထက် ပုံသက်သေပြ ပြီး ဦးဆောင်ခြင်းဖြစ် တယ်။ နောက်လိုက်တော်တော်များများက ခေါင်းဆောင်တွေ စကားအားဖြင့် သင်ကြားပေးတဲ့အရာတွေကို အလွယ်တကူ မေ့ပစ်တတ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ပုံသက်သေပြ လုပ်ဆောင်ခဲ့တာတွေ ကိုတော့ စွဲမြဲစွာ မှတ်မိနေတတ်ကြ တယ်။ ကျွန်တော်တို့တွေဟာ မိသားစု၊ အလုပ်ခွင်နဲ့ ရပ်ရွာတွေမှာ ခေါင်းဆောင်တာဝန်ကို ယူနေရတယ်ဆိုရင် သေချာတယ် ကျွန်တော် တို့ကို လူတွေ ကြည့်နေပါတယ်။ ရိုးသားဖြောင့်မတ်စွာ အသက်ရှင်တတ်ဖို့၊ ပုံသက်သေနဲ့ အသက်ရှင်တတ်ဖို့ လိုပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ဆီကနေ မိသားစုနဲ့ သားသမီးတွေ သင်ယူနေပါတယ်။ လုပ်ဖော်ဆောင်ဖက်တွေ သင်ယူနေပါ တယ်။ ရွာသူရွာသားတွေ သင်ယူနေပါတယ်။ ခေါင်းဆောင်တွေလည်း

ကောင်းသော အရာတွေကို အရပ်ရပ်ကသင်ယူပြီး ရိုးသားဖြောင့်မတ်စွာ ပုံသက်သေနဲ့ ဦးဆောင်ကြဖို့ပါပဲ။

တကယ့်အဖြစ်အပျက်လေး တစ်ခုပြောပြချင်ပါတယ်။ သင်းအုပ်ဆရာကို အရမ်း ချစ်ကြောက်ရိုသေကြတဲ့ အသင်းတော်တစ်ပါးမှာ မင်္ဂလာဆောင်ပွဲရှိ လို့ အစည်းအဝေးခေါ်ပြီး တာဝန်ခွဲဝေယူကြတယ်။ ဧည့်ခံ ကျွေးမွေးဖို့ အတွက် ပွဲအုပ်တစ်ယောက်ကိုလည်း ရွေးပြီး ခေါင်းဆောင် ခန့်လိုက်ပါ တယ်။ မင်္ဂလာပွဲနီးလာတော့ ပွဲအုပ်ရဲ့ လုပ်ရပ်တွေက မှားနေလို့ သင်းအုပ် ဆရာက နှစ်ယောက်ထဲ အခန်းထဲမှာ ခေါ်ပြောပါတယ်။ ဒါကို ပွဲအုပ်တာဝန် ယူထားတဲ့ သူက သူ့ကို ပြောရပါ့မလားဆိုပြီး ရုံးခန်းထဲမှာ သင်းအုပ်ဆရာ ကို အော်ကြီး ဟစ်ကျယ် လုပ်ပြီး စိတ်ဆိုးသွားတယ်။ ချက်ချင်းဆိုတော့ သင်းအုပ်ဆရာလည်း ဘာလုပ်လို့ ဘာကိုင်ရမှန်းမသိ အံ့သြဝမ်းနည်း ဖြစ် သွားတယ်။ နှစ်ပေါင်း ၁၅ နှစ်အတောအတွင်း ဘယ်အသင်းသူ၊ အသင်းသားကမှ သူ့ကို ဒါမျိုး မဆက်ဆံဖူးဘူးလေ။ သင်းအုပ်ဆရာ စိတ်ထဲ မှာလည်း အတော့်ကို ဒေါသထွက်သွားတယ်။ ဒီကောင်က ဘာလဲ၊ ငါ ဒီ လောက် အေးဆေး ပြောပြသွန်သင်နေတာကို ကလန်ကဆန် လုပ်စရာ လားပေါ့။ မင်းလုပ်ချင်လုပ် မလုပ်ချင်နေ။ ငါ့မှာ လုပ်မယ့်သူတွေ အများ ကြီးပဲ။ ဂရုကိုမစိုက်ဘူးဆိုပြီး အတွေး ဝင်လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ အိမ်လှည့် ဝတ်ပြုသွားလည်း ဒီကိစ္စက ခေါင်းထဲဝင်နေတယ်။ အစည်း အဝေးသွား လည်း ဒီကိစ္စက တဝဲလည်လည်။ မွေးနေ့ ဆုတောင်းသွားလည်း တရစ်ရစ် နဲ့။ ညအိမ်ပြန်တော့လည်း မိသားစုနဲ့ သိပ်စကား မပြောချင်ဘူး။ သူ့အတွင်း ဩတ္တပ္ပစိတ်မကြည်နိုင်ဘူးဖြစ်နေတယ်။ ဒါနဲ့ သင်းအုပ်ဆရာခမျာ အခန်းထဲဝင် ခူးထောက်ပြီးဆုတောင်းတယ်။ ပြီးတဲ့အခါ မနက်က စိတ်ဆိုး သွားတဲ့ ပွဲအုပ်ကို ဖုန်းလှမ်း ဆက်လိုက်တယ်။ နှိမ့်ချမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ပြီး

ဖုန်း ဆက်ခါမှ ဟိုဘက်က လုံးဝ ဖုန်းမကိုင်ပြန်ဘူး။ အကြိမ်ကြိမ် ခေါ်ပေမဲ့ မကိုင်ဘူး။ စိတ်ကသိကအောက် ဖြစ်ပြန်တယ်။ ဒီကောင်က ဘာကောင်မို့လို့ ငါဖုန်းဆက်တာကို မကိုင်ရတာလဲပေါ့။ မကိုင်လဲနေပေါ့။ ငါလည်း မဆက်ဘူးဆိုပြီး နေလိုက်ပြန်တယ်။ တစ်ညလုံး အိပ်လို့မပျော်ဘူး။ သူ ငါ့အပေါ် ကောင်း ကောင်း၊ မကောင်းကောင်း ငါ သူ့ကိုဂရုစိုက်ရမယ်။ ချစ်ရမယ်။ ငါက ခေါင်းဆောင်ပဲ။ ငါက အကြီးပဲ။ ငါက ဘုရားခန့်ထားတဲ့ သင်းအုပ်ဆရာပဲ။ ငါ့သိုးတွေကို ဂရုစိုက်ရမယ်။ ကျွေးမွေးရမယ်။ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရမယ်။ ငါသည်းခံ ခွင့်လွှတ်တာ ငါ့အတွက် မဟုတ်သလို၊ သူ့အတွက်လည်း မဟုတ်ဘူး။ ငါ့ကို ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုနေတဲ့ ငါ့ရဲ့ ခေါင်းဆောင် ဘုရားဘုန်း ထင်ရှားစေဖို့ပဲဖြစ် တယ်လို့စဉ်းစားပြီး ဖုန်းပြန် ဆက်လိုက်တယ်။

တစ်ကြိမ်မကိုင်ဘူး။ နှစ်ကြိမ်မကိုင်ပြန်ဘူး။ သင်းအုပ်ဆရာလည်း တည်ငြိမ်စွာနဲ့ ပြန်ထပ်ဆက်တယ်။ ဒီတစ်ကြိမ်တော့ ဖုန်းကိုင်ပေမဲ့ တစ်ဖက်က လေသံမာမာနဲ့ ပြန်ထူးတာကြားရတယ်။ သင်းအုပ်ဆရာက သူမမှားပေမဲ့ သူမှားကြောင်း၊ သူတောင်းပန်ကြောင်း ဖုန်းထဲကနေပြောပြီး မနက်ဖြန် ဘုရားကျောင်းက ရုံးခန်းကို ခဏလာခဲ့ဖို့ ပြောလိုက်တယ်။ မနက်ရောက်တော့ သင်းအုပ်ဆရာ စောင့်နေပေမဲ့၊ ချိန်းထားတဲ့ အချိန်လွန်မှ ပွဲအုပ် ရောက်လာတယ်။ ကျားနဲ့ဆင် လယ်ပြင်မှာတွေ့ဆိုသလို သင်းအုပ်နဲ့ ပွဲအုပ် ရင်ဆိုင်တွေ့ကြပြီပေါ့။ သင်းအုပ်ဆရာလည်း အခန်းထဲကထွက်လာပြီး လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်လိုက်တယ်။ ရယ်ရယ်မောမော ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင်နဲ့ သူ့ကိုအခန်းထဲ ခေါ် သွားတယ်။ အခန်းထဲ ရောက်ရောက်ချင်းပဲ သင်းအုပ်ဆရာက "မင်းလုပ်နေတာလည်း ဘုရားဘုန်းတော်အတွက်၊ ဆရာလုပ်နေတာလည်း ဘုရားဘုန်းတော် အတွက်။ ဦးတည်ချက်ပန်းတိုင်က အတူတူ

ဖြစ်ပေမဲ့ ခေါင်းဆောင်နဲ့ နောက်လိုက်၊ ဆရာနဲ့တပည့် စိတ်နှလုံးတွေ လွဲ
နေတယ်။ အပြောအဆိုတွေ လွဲနေတယ်။ အပြုအမူတွေ လွဲနေကြတယ်။
ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဆရာမှားသွားတယ်ကွာ။"လို့ ပြောပြီး အရင်ဆုံး ပွဲအုပ်ကို
ဖက်ကာ တောင်းပန်စကား ဆိုပြီး ခွင့်လွှတ်ဖို့ပြောတယ်။ အဲဒီမှာ ပွဲအုပ်
လည်း ဝမ်းနည်းပက်လက်နဲ့ "ဆရာမမှားပါဘူး။ တကယ်တော့ သူ့သာမှား
တာပါ။ သူ့အမှားကို ဝန်ခံရမှာ ရှက်ပြီး ရှက်ရမ်းရမ်းမိတာပါ။ ဆရာ့ကို
တောင်းပန်ပါတယ်။ သူ့ကိုခွင့်လွှတ်ပါ။"ဆိုပြီး ငိုပါတော့တယ်။ အဲဒီမှာ
ခေါင်းဆောင်ကောင်းနဲ့ နောက်လိုက်ကောင်းတို့ရဲ့ ငိုပွဲကြီးက တစ်ခန်းလုံး
ကို လွှမ်းခြုံသွားပါတော့တယ်။ ပြီးတော့ သူတို့နှစ်ဦး တစ်ယောက်လက်
တစ်ယောက်ကိုင်ကာ ဘုရားထံမှာ အတူတူ အပြစ်ဝန်ချ တောင်းပန်ရင်း
ဆုတောင်းပတ္တနာ ပြုကြတယ်။ ခေါင်းဆောင်ရော၊ နောက်လိုက်ပါ
ဘယ်သူမှ ပြီးပြည့်စုံတဲ့သူတွေ မဟုတ်ကြပါဘူး။ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ပြီး
ပြည့်စုံဖို့ သေတဲ့အထိ သင်ယူရင်း လျှောက်လှမ်းနေရတာပါ။ ကောင်းသော
ဦးဆောင်မှု အရည်အချင်းတွေက နောက်လိုက်ကောင်း အတွက်
ခေါင်းဆောင် ကောင်းပြန်ဖြစ်ဖို့ စံနမူနာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအကြောင်းအရာ
လေးက သင်းအုပ်နဲ့ ပွဲအုပ်၊ အုပ်၂အုပ် ဖြစ်ကြတဲ့ တကယ့်ဖြစ်ရပ်လေးပါ။
နောက်လိုက်ကောင်း တွေရဲ့အထက်မှာ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေရှိသလို၊
ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေရဲ့ အထက်မှာလည်း ကောင်းမွန်တဲ့ စံတစ်ခုရှိရ
မှာဖြစ်ပါတယ်။ အတ္တခေါင်းဆောင်နဲ့ အစေခံခေါင်းဆောင်ရဲ့စိတ်နှလုံး၊
အပြုအမူ၊ လုပ်ရပ်တွေက လည်း ကွာပါတယ်။ အစေခံခေါင်းဆောင်တွေက
အစေခံနှလုံးသားနဲ့ ခံစား တွေးခေါ်လုပ်ဆောင်တတ်တယ်။

ဒါကြောင့် ဘယ်လို ခေါင်းဆောင်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မှန်ကန်စွာ ရိုးသားစွာ
ဦးဆောင်ဦးရွက် ပြုတတ်ဖို့လိုပါတယ်။ တကယ်တော့ သေချာစဉ်းစားကြ

ည့်ရင် အထက်မှာဖော်ပြခဲ့တဲ့ ပန်းရန်ဆရာရဲ့ ရာထူးနဲ့ အာဏာက ဘာရှိလို့
လဲ။ သူ့လူ တွေနဲ့သူ ကြိုက်သလို ပြောဆိုဆက်ဆံ ပေါင်းသင်းလို့ရပါတယ်။
ဒါပေမဲ့ သူ စိတ်နေသဘောထားနဲ့ လုပ်ရပ်တွေက သူ့လူတွေ သူလိုဖြစ်ဖို့ဆို
တာ သေချာနေတယ်။ သူ့လူတွေ လူကြမ်းအဆင့်မှာပဲနေပြီး ယောင်ချာချာ
နောက်လိုက်တွေအဖြစ် မရှိစေချင်ဘူး။ ရှိတဲ့နေရာ၊ ရှိတဲ့အလုပ်မှာ
ကောင်းသောနောက် လိုက်ကနေ တစ်ဆင့် ကောင်းသော ခေါင်းဆောင်
တွေဖြစ်လာဖို့ သူ့မှာ မျှော်လင့်ချက်တွေရှိနေတယ် ဆိုတာကိုတွေ့ရတယ်။
ရာထူးနဲ့အာဏာကို နေရာတကာ အသုံးပြုပြီး ခေါင်းဆောင်လုပ်နေတဲ့
သူက "ငါခိုင်းတာမင်းလုပ်၊ ပြန်မပြောနဲ့၊ ငါကမင်းအပေါ်မှာ"လို့ ပြောနေ
တာနဲ့တူပါတယ်။ ရာထူးရှိရင်ခေါင်းဆောင်ပဲ၊ နေရာတစ်ခုရရင်
ခေါင်းဆောင်ပဲ၊ အာဏာရရင်ခေါင်းဆောင်ပဲ၊ နောက်က လိုက်မယ့်သူတွေ
ရှိရင် ခေါင်းဆောင်ပဲလို့ ခံယူထားတဲ့သူက ခေါင်းဆောင် ကောင်းမဖြစ်နိုင်
ပါဘူး။ ရာထူးကြီးကြီး ယူထားပြီး ခေါင်းဆောင်အရည်အသွေး မရှိတဲ့သူ
က" ရေဘူးပေါက်တာမလိုချင်ဘူး။ ရေပါတာပဲလိုချင်တယ်။"လို့ ပြောတတ်
ပါတယ်။ အရည်အသွေးရှိတဲ့ ခေါင်းဆောင်ကတော့ ငါတို့ အတူတူ ရေသွား
ရှာရအောင်လို့ ပြောပြီး လူတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေ၊ လူတွေရဲ့အိပ် မက်တွေ၊
လူတွေရဲ့နှလုံးသားခံစားချက်တွေကို ခံစားနားလည် ဖြည့်ဆည်း ပေးဖို့
ကြိုးစားတတ်ပါတယ်။ မြေကြီးထဲကထွက်တဲ့ အဝါရောင် အစိုင်းအခဲတိုင်း
က ရွှေကောင်း မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ရွှေအရည်အသွေးပြည့်မီမှသာ ရွှေကောင်း
ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုပါပဲ ခေါင်းဆောင်တိုင်း ခေါင်းဆောင်ကောင်း မဖြစ်
နိုင်ပါ ဘူး။ ခေါင်းဆောင် အရည်အသွေး ပြည့်မီမှသာ ခေါင်းဆောင်
ကောင်းဖြစ်တာပါ။ ကောင်းသော ခေါင်းဆောင် တစ်ယောက်က လူပေါင်း
မြောက်မြားစွာရဲ့ ဘဝကို တိုးတက်ပြောင်းလဲအောင်မြင်စေပါတယ်။

အင်္ဂလန်နိုင်ငံရဲဝန်ကြီးချုပ် ဝင်စတန်ချာချီ (Winston Churchill) ကြောင့် အင်္ဂလိပ်တို့ ဂျာမန်ရဲ့ ထိုးစစ်ကို ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ခဲ့ပြီး ဂျာမန်တွေကို အနိုင်တိုက် ခဲ့ပါတယ်။ စင်ကာပူနိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ် လီကွမ်ယုကြောင့် သဘာဝ သယံဇာတမရှိတဲ့ စင်ကာပူနိုင်ငံဟာ အာဆီယံ၁၀ နိုင်ငံထဲမှာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိ စွာနဲ့ ချမ်းချမ်းသာသာ ဖြစ်လာပါတယ်။ မေတ္တာနဲ့ ခွင့်လွှတ်တတ်တဲ့ လူ မည်းခေါင်းဆောင် နယ်လ်ဆန်မန်ဒယ်လာ(Nelson Mandela) ကြောင့် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံဟာ ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိပြီး စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ခဲ့ ပါတယ်။

ကမ္ဘာမှာ တရုတ်နိုင်ငံဟာ ဒုတိယနေအင်အား အကြီးဆုံးနိုင်ငံဖြစ် လာ အောင် အမြော်အမြင်ကြီးစွာ ကြိုးစားလုပ်ဆောင်ခဲ့သူကလည်း ခေါင်းဆောင်ကောင်း တိန်ရှောင်ဖိန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သေးငယ်တဲ့ အလုပ်ထဲ မှာ နောက်လိုက်ကောင်းတွေရှိမှ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေ ထွက်ပေါ်လာ မှာပါ။ သေးငယ်တဲ့အလုပ်ထဲမှာ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေ ထွက်ပေါ်လာမှ ကျေး လက်၊ တောရွာ၊ မြို့ပြ၊ နိုင်ငံတွေမှာလည်း ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေ ထွက် ပေါ်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပန်းရန်ဆရာကပြောတယ်။ ရွာမှာ နွားကျောင်းရင် လေးခွနဲ့ ကြိမ်တုတ်ကိုကိုင်ပြီး ကျောင်း ရတယ်တဲ့။ နွား တွေကို ဦးဆောင်ဖို့ နှလုံးသားနဲ့ မရင်းရပါဘူး။ လေးခွနဲ့ ကြိမ်ရှိရင်ရတယ် လို့ ပြောတယ်။ လူတွေ ကို ဦးဆောင်တဲ့အခါ လေးခွ၊ ကြိမ်တုတ်နဲ့ဦးဆောင် လို့မရတော့ဘူး။ နားလည် မှုတွေ၊ စာနာမှုတွေ၊ မေတ္တာတရားတွေ၊ ကိုယ် ချင်းစာစိတ်တွေ၊ တာဝန်ယူရဲတဲ့ စိတ်တွေ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားတွေ၊ နှလုံးသားခံစားချက်တွေနဲ့ ပေါင်းသင်းဆက် ဆံပြီး ဦးဆောင်လမ်းပြ ရပါ တယ်။ ခေါင်းဆောင်လို့ပြောရင် တချို့က မွေးကတည်းက ဆုကျေးဇူးပါရမီ အဖြစ် ပါလာတဲ့သူလည်း ရှိပါတယ်။ ဒါကတော့ တစ်ရာမှာ တစ်ယောက်

ပေါ့။ ဘယ်လိုပဲ ပင်ကိုက ခေါင်းဆောင် အရည်အချင်း ပါလာတယ်ပဲပြော
ပြော၊ ကိုယ်တိုင်က ပျင်းပြီး သင်ယူလေ့လာခြင်း မရှိဘူး ဆိုရင်တော့ မရပါ
ဘူး။ ပင်ကိုလည်းမပါ နောက်လိုက်ဘဝမှာလည်း မနာခံ၊ မသင်ယူဘူး ဆို
ရင် ဘာခေါင်းဆောင်မှ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။ အိမ်ထောင် မိသားစုမှာ
လည်း လူရှုပ်ပဲဖြစ်လိမ့်မယ်။ အလုပ်၊ အဖွဲ့အစည်း၊ ရပ်ရွာမှာလည်း လူဝှာ
ပဲ ဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ ပင်ကိုယ်ဓာတ်ခံလို့ပြောတဲ့ ပါရမီဆုကျေးဇူး ရှိပြန်
တော့လည်း နာခံမှုကမရှိ၊ သင်ယူမှုကမရှိ၊ ကြိုးစားမှုကမရှိ၊ လိုက်နာမှုကမ
ရှိတဲ့ သူတွေက ပိုဆိုးပါတယ်။ ခေါင်းဆောင်ကောင်း တစ်ယောက်ဆိုတာ
စိတ်ဓာတ်၊ အပြောအဆို၊ လုပ်ရပ်တွေက အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ စီနီ
ယာကျလို့ ခေါင်း ဆောင်ဖြစ်နေသူတွေ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ တစ်ပုံကြီးရှိပါ
တယ်။ လေးစားထိုက်တဲ့၊ ဂုဏ်ယူထိုက်တဲ့ စိတ်ဓာတ်၊ အပြောအဆို၊
လုပ်ရပ် တွေမရှိဘဲ နေရာကြောင့်သာ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်နေရင်
နောက်လိုက်ကောင်း တွေရဖို့ ခက်ခဲပါတယ်။ ရိုးရှင်းပြီး နားလည်ရခက်တဲ့
ယေရှုရဲ့ခေါင်းဆောင်မှု အရည်အသွေးတွေကို တပည့်တော်တွေ အံ့သြကြ
ရသလို၊ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ် တိုင်လည်း ဒီနေ့အထိ လေ့လာသင်ယူလို့ မ
ကုန်နိုင်ပါဘူး။ တကယ်တော့ ခေါင်းဆောင်ကောင်း ဆိုတာ နောက်လိုက်
တွေအတွက် တစ်ခုခုလုပ်ပေးခြင်း မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ခုခုအတွက်
နောက်လိုက်တွေနဲ့ အတူတကွ လုပ်ဆောင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျမ်းစာထဲ
မှာ ယေရှုက အမှားကျူးလွန်မိတဲ့ နောက်လိုက် တပည့်တွေကို ဆူပူ
ငေါက်ငမ်း အော်ဟစ်ကြိမ်းမောင်းတာ မတွေ့ရပါဘူး။ ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်
ဆိုတဲ့ နည်းလမ်းကို ဥပမာတွေနဲ့ တိတိကျကျ သွန်သင်ဆုံးမ ပေးခဲ့ပါတယ်။
ခေါင်းဆောင်ကောင်း အရည်အချင်းရှိလာဖို့အတွက် ကိုယ်တိုင် သင်ယူ
ဆင်ခြင် တည်ဆောက်ကြတာထက်၊ တခြားသူတွေကို နောက်လိုက်

ကောင်းတွေဖြစ်စေဖို့သာ ပြင်ဆင် တည်ဆောက် ပေးတတ်ကြပါတယ်။ တကယ်တော့ ကိုယ်တိုင်အရင် ဆင်ခြင်တည်ဆောက်ပြီးမှသာ တခြားလူတွေကို အားပေး သင်ကြားရတာ လွယ်ပါတယ်။ ဒါမှသာ နောက်လိုက်က လည်းကိုယ့် ကိုကြည့်ပြီး အတုယူ လေ့ကျင့်သွားပါလိမ့်မယ်။ တစ်ခါက ဘုရင်တစ်ပါးမှာ သိန္ဓောမြင်း တစ်ကောင် ရှိတယ်။ သိန္ဓောမြင်းဆိုတာ သေချာရွေးချယ် မြှောက်စားခြင်းခံရတဲ့ အာဇာနည်မျိုးထဲက မြင်းကို ပြောတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရင်က သိန္ဓောမြင်းကို တစ်ခါတလေမှ စီးတယ်။ တစ်နေ့မှာ ဘုရင်က သိန္ဓောမြင်းကို စီးမလို့လုပ်တော့ မြင်းက အရင်လို မဟုတ်ဘဲ စွမ်းဆောင် ရည်တွေကျပြီး ခြေထောက်က ခွင်နေတယ်။ လနဲ့ နှစ်နဲ့ချီပြီး မစီးဖြစ်ရင်လည်း အာဇာနည်မျိုး သိန္ဓောမြင်းတွေက ဒါမျိုးမဖြစ်တတ်ပါဘူး။ "လာစမ်း မြင်းဆေးဆရာကို ခေါ်ခွဲ" ဆိုပြီး ကုခိုင်းပါတယ်။ ဒါနဲ့ သိန္ဓောမြင်းရဲ့ ခွင်နေတဲ့ခြေ ထောက်ကို နှိပ်ကြ၊ နယ်ကြ၊ ကြပ်တွေထိုးကြ၊ ဆေးတွေလိမ်းကြနဲ့ ကုလိုက်ကြတာ တစ်လ၊ နှစ်လ မပျောက်ဘူး။

နောက်တော့ နန်းတွင်းထဲက ပညာရှိတစ်ယောက်က ဒီမြင်းကို သူကုမယ်ပေါ့။ "ဆေးဆရာလည်း မဟုတ်ဘဲနဲ့ ပညာရှိက မြင်းကို ဘယ်လိုကုမှာလဲ"ဆိုပြီး ဝိုင်းဝေဖန်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘုရင်က ခွင့်ပြုလိုက်တော့ ကုလိုက်တာ ပျောက်သွားပါတယ်။ အကြောင်းအရင်းကို လေ့လာစုံစမ်းကြည့်လိုက်တော့ မြင်းထိန်းကိုယ်တိုင် ခြေခွင်နေလို့ မြင်းကလည်း ခြေခွင်နေခြင်း ဖြစ်တယ် ဆိုတာတွေ့ရတယ်။ မြင်းထိန်းက "ငါခြေခွင်သလို လိုက်ခွင်ပါ။"လို့ သင်ပေး တာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ မြင်းက မြင်းထိန်းကိုကြည့်ပြီး အတုခိုးတာပါ။

ကိုယ်တိုင် ခေါင်းဆောင်ကောင်းရဲ့နှလုံးသားမျိုးနဲ့ မှန်ကန်စွာအရည်အချင်းရှိရှိ ပြောကြည့်၊ နေကြည့်၊ လုပ်ကြည့်လိုက်ပါ။ မကြာခင်မှာ

နောက်လိုက်ကောင်းတွေဟာ တဖြည်းဖြည်း ကောင်းသောခေါင်းဆောင်
တွေ ဖြစ်လာမှာပါ။ ဒါကြောင့် သစ္စာရှိတဲ့ခေါင်းဆောင်၊ မေတ္တာရှိတဲ့
ခေါင်းဆောင်၊ ရိုးသားတဲ့ခေါင်းဆောင်၊ ကြိုးစားတဲ့ခေါင်းဆောင်၊ ဘုရား
တရားရှိတဲ့ ခေါင်းဆောင် တွေဆီက လေ့လာသင်ယူကြရင်း ခေါင်းဆောင်
ကောင်းတွေ ဖြစ်လာကြဖို့ တိုက်တွန်း အားပေးလိုက်ရပါတယ်။
